

Ohrožení utajované informace

Podmínkou trestní odpovědnosti podle ustanovení § 106 odst. 2 písm. b) tr. zák. je, že určité osobě byla konkrétním úkonem, a to v souladu se zákonem (do 31. 12. 2005 jím byl zák. č. [148/1998](#) Sb. a od 1. 1. 2005 je účinný zák. č. [412/2005](#) Sb.), ochrana utajovaných informací zvláště uložena. Není rozhodující, zda se tato osoba o utajované informaci dozvěděla dříve nebo současně s konkrétním uložením této povinnosti. Taková povinnost může být uložena i ohledně utajované informace, kterou se povinná osoba dozví až v budoucnosti. Vždy však musí být obsahová stránka utajované informace vymezena tak, aby povinná osoba neměla pochybnosti o jejím charakteru.

(Usnesení Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 6 Tdo 266/2008, ze dne 16.10.2008)

Nejvyšší soud České republiky projednal v neveřejném zasedání dovolání, které podal obviněný V. C., proti rozsudku Vrchního soudu v Praze ze dne 30. 10. 2007, sp. zn. 10 To 56/2007, jako soudu odvolacího v trestní věci vedené u Krajského soudu v Hradci Králové pod sp. zn. 5 T 1/2007, a rozhodl tak, že podle § 265k odst. 1, 2 tr. ř. se rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 30. 10. 2007, sp. zn. 10 To 56/2007, zrušuje. Současně se zrušují další rozhodnutí na zrušené rozhodnutí obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu. Podle § 265l odst. 1 tr. ř. se Vrchnímu soudu v Praze přikazuje, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.

Z odůvodnění :

Rozsudkem Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 15. 3. 2007, sp. zn. 5 T 1/2007, byl obviněný V. C. uznán vinným, že dne 6. 2. 2006 v době kolem 18.00 hod. v K. n. O., jako tehdejší policejní komisař SKPV Okresního ředitelství Policie ČR v Rychnově nad Kněžnou, přesto, že byl na základě „Záznamu o určení“ ve smyslu zákona č. [148/1998](#) Sb., o ochraně utajovaných skutečností, osobou určenou k seznamování se s utajovanými skutečnostmi, resp. informacemi v rozsahu stupně utajení „VYHRAZENÉ“ při plnění a zajišťování úkolů Policie ČR a byl zároveň seznámen s předpisy vztahujícími se k ochraně utajovaných skutečností a s právy a povinnostmi s tím souvisejícími, vyhledal a navštívil svého kolegu policistu PČR prap. J. Z. v místě jeho bydliště, o němž věděl, že je zařazen do speciálního týmu policistů, kteří se zabývají šetřením a dokumentací rozsáhlé trestné činnosti majetkového charakteru, kde jedním z podezřelých byl v té době mj. i L. F., přičemž na J. Z. vyzvídal utajované informace, související s předmětnou prošetřovanou trestnou činností, s cílem tyto utajované informace posléze sdělit L. F., když zejména vyzvídal utajované informace ohledně toho, zda jsou v této trestní věci realizovány odposlechy a záznamy telekomunikačního provozu, a jaké jsou výsledky dosavadního šetření, a takto jednal s cílem, aby příslušné orgány Policie ČR neměly možnost zjistit skutečnosti významné pro trestní řízení a počínal si tak i přesto, že na základě nařízení vlády č. [522/2005](#) Sb., kterým se stanoví seznam utajovaných informací, jehož přílohou č. 1 – „Seznam utajovaných informací – obecná část“, pod poř. č. 9, je informace o přípravě odposlechu a záznamu zpráv specifikována jako utajovaná informace přinejmenším se stupněm utajení „VYHRAZENÉ“.

Takto popsané jednání soud prvního stupně právně kvalifikoval jako trestný čin ohrožení utajované informace podle § 106 odst. 1, 2 písm. b) tr. zák. Za tento trestný čin byl obviněný odsouzen podle § 106 odst. 2 tr. zák. k trestu odnětí svobody v trvání dvou roků a šesti měsíců, jehož výkon byl podle § 58 odst. 1 tr. zák. a § 59 odst. 1 tr. zák. podmíněně odložen na zkušební dobu v trvání tří roků. Podle

§ 49 odst. 1 tr. zák. a § 50 odst. 1 tr. zák. byl obviněnému uložen trest zákazu činnosti spočívající v zákazu vykonávat zaměstnání nebo funkci spojené s určením seznamovat se s utajovanými informacemi, a to na dobu tří roků.

Proti tomuto rozsudku podal obviněný V. C. odvolání.

Rozsudkem Vrchního soudu v Praze ze dne 30. 10. 2007, sp. zn. 10 To 56/2007, byl podle § 258 odst. 1 písm. d), odst. 2 tr. ř. napadený rozsudek zrušen ve výroku o trestu odnětí svobody a jeho podmíněném odkladu. Dále podle § 259 odst. 3 tr. ř. odvolací soud nově rozhodl a obviněného V. C. za trestný čin ohrožení utajované informace podle § 106 odst. 1, 2 písm. b) tr. zák. odsoudil podle § 106 odst. 2 tr. zák. k trestu odnětí svobody v trvání dvou roků. Podle § 58 odst. 1 tr. zák. byl výkon uloženého trestu odnětí svobody podmíněně odložen a podle § 59 odst. 1 tr. zák. byla stanovena zkušební doba v trvání tří let. Jinak zůstal napadený rozsudek nezměněn.

Citované rozhodnutí Vrchního soudu v Praze (ve všech výrocích) napadl obviněný V. C. prostřednictvím obhájce dovoláním, jež opřel o dovolací důvod zakotvený v § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. Podle jeho názoru rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení skutku nebo jiném nesprávném hmotně právním posouzení.

V podání obviněný konstatoval, že předmětným rozhodnutím bylo porušeno jeho právo na spravedlivý proces zaručené v čl. 36 Listiny základních práv a svobod. Podle jeho názoru bylo řízení před soudy obou stupňů zatíženo nerespektováním základních zásad trestního řízení, k opatření a posuzování některých provedených důkazů došlo v rozporu s trestním řádem. Vytkl, že nesouhlasí se skutkovými zjištěními soudů obou stupňů, neboť nebyly objektivně zjištěny rozhodné skutečnosti, které byly podkladem pro právní kvalifikaci. V této souvislosti namítl, že se skutku popsaného ve výroku rozsudku nedopustil a uvedený trestný čin nespáchal. Na základě záznamu o určení podle zák. č. [148/1998](#) Sb. sice byl od 17. 2. 2005 osobou určenou k seznamování se s utajovanými skutečnostmi v rozsahu stupně „VYHRAZENÉ“, ale platnost a účinnost tohoto zákona skončila dnem 31. 12. 2005, přičemž od 1. 1. 2006 byl platný a účinný zákon č. [412/2005](#) Sb., o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti, s nímž však seznámen nebyl. V souvislosti s tímto novým zákonem vláda vydala podle § 139 odst. 1 zák. č. [412/2005](#) Sb. nařízení vlády č. [522/2005](#) Sb. ze dne 7. 12. 2005, které bylo zveřejněno ve Sbírce zákonů ČR, částka 179, dne 29. 12. 2005 a nabylo účinnosti dne 1. 1. 2006. S poukazem na tyto skutečnosti obviněný upozornil, že nemohl být již dne 17. 2. 2005 (vydaný záznam o určení evid. č. 26-12/ORRK) seznámen v potřebném rozsahu se zák. č. [412/2005](#) Sb. ani s nařízením vlády č. [522/2005](#) Sb., jak je uvedeno ve výroku rozsudku krajského soudu, protože tyto právní normy nebyly ještě přijaty, schváleny a zákonným způsobem vydány a publikovány. Současně poukázal na to, že podle vyjádření svědka P. V. před soudem prvního stupně nebyl z těchto nových právních norem proškolen. Soud proto nemohl učinit závěr o vině v tom směru, že byl seznámen podle nařízení vlády č. [522/2005](#) Sb., kterým se stanoví seznamy utajovaných informací a jehož přílohou č. 1 je „Seznam utajovaných informací - obecná část“, kde pod poř. č. 9 je informace o přípravě odposlechu a záznamu zpráv specifikována jako utajovaná informace přinejmenším se stupněm utajení „VYHRAZENÉ“.

Dále obviněný uvedl, že v termínech prováděného školení ve dnech do 10. 2. 2006 nebyl se zák. č. [412/2005](#) Sb. a nařízením vlády č. [522/2005](#) Sb. seznámen. Toto jeho tvrzení nebylo žádným důkazem vyvráceno, neboť jako policista řádně docházel na pracoviště, přičemž během své přítomnosti nebyl nadřízenými ani pověřenými policisty vyzván k účasti na školení. K proškolení právních předpisů a k vyhotovení záznamu o provedeném proškolení došlo později. Tento záznam byl antidatován, neboť obviněný byl do 6. 4. 2006 v činné službě policisty a mohl se školení zúčastnit, pokud by o něm věděl či byl na ně pozván. Nebylo prokázáno, že by se školení odmítl zúčastnit, nebo že by u jeho osoby existoval jiný objektivní důvod (nemoc, dovolená apod.), pro který by se školení nezúčastnil. Podle obviněného vyložily soudy obou stupňů důkazně v jeho neprospěch proškolení ze

zák. č. [412/2005](#) Sb. a z nařízení vlády č. [522/2005](#) Sb. Totéž platí i pro „Stanovisko ředitele bezpečnostního odboru Ministerstva vnitra ze dne 12. 3. 2007“ k výkladu ustanovení § 157 odst. 4, 7 zák. č. [412/2005](#) Sb. Ministerstvo vnitra nebylo tímto zákonem zmocněno k vydání jakéhokoli rozhodnutí, které by řešilo prodloužení oprávnění na základě „Záznamu o určení“ ve smyslu zák. č. [148/1998](#) Sb. Naopak zák. č. [412/2005](#) Sb. platný a účinný od 1. 1. 2006 zrušil platnost a účinnost zák. č. [148/1998](#) Sb.

Z výše popsanych skutečností obviněný dovedl, že nemohl být osobou určenou k seznamování se s utajovanými skutečnostmi v rozsahu stupně „VYHRAZENÉ“ při plnění a zajišťování úkolů Policie ČR a nemohl být subjektem, který spáchal předmětný trestný čin. Trestní zákon poskytuje ochranu zájmům České republiky (objekt trestného činu) i na úseku utajovaných skutečností, ale jednání pachatelů musí ohrozit nebo poškodit zákonem chráněný okruh zájmů. Podle mínění obviněného jeho jednání tyto zájmy nepoškodilo, a proto nedošlo k naplnění znaků skutkové podstaty trestného činu podle § 106 odst. 1, 2 písm. b) tr. zák. Současně poukázal na to, že společenská nebezpečnost jeho jednání je nepatrná, neboť nedošlo a ani nemohlo dojít k ohrožení a poškození zájmů České republiky. I z hlediska subjektivní stránky nebylo prokázáno, že by vyzvídal na policistovi J. Z. utajované informace – obsahy odposlechů s cílem vyzradit je nepovolané osobě L. F.

V dovolání obviněný v podrobnostech popřel, že by od svědka J. Z. zjišťoval skutečnosti o úkonech, jako byly např. odposlechy vůči L. F. a tyto ještě dne 6. 2. 2006 jmenovanému sdělil nebo jej o tom jiným způsobem informoval. Vytkl, že v tomto směru nebyla protokoly o přepisu odposlechů (navíc je označil za výběr důkazů policejním orgánem svědčícím proti jeho osobě, aniž by byly zadokumentovány i odposlechy svědčící v jeho prospěch) prokázána některá tvrzení svědků J. Z. a JUDr. Z. H. Soudy se nevypořádaly ani se subjektivní stránkou skutkové podstaty trestného činu, jímž byl uznán vinným. Její znak, který spočívá v tom, že pachatel vyzvídá skutečnost utajovanou podle zákona s cílem vyzradit ji nepovolané osobě, nebyl žádným důkazem zjištěn, prokázán a naplněn. Nemohl proto spáchat předmětný trestný čin. Obviněný taktéž konstatoval pochybení prvostupňového soudu, které odvolací soud nenapravit, pokud provedl důkazy čtením protokolů o záznamu telekomunikačního provozu a přímým poslechem záznamů – nahraných odposlechů, aniž by se vypořádal s tím, zda byly uskutečněny na základě podmínek ustanovení § 88 tr. ř. Současně uvedl, že L. F. o odposleších věděl již na podzim roku 2005. Namítl, že usnesení a opatření Okresního soudu v Rychnově nad Kněžnou, kterými byly odposlechy nařízeny a prodlouženy, jsou nepřezkoumatelná, argumentace policejního orgánu i státního zástupce je účelová a neodpovídá skutečnosti. Při jejich vydání orgány činné v trestním řízení sledovaly cíl a záměr získat od příslušného soudce vydání příkazu k nařízení odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu. V tomto postupu obviněný shledal porušení Ústavy a čl. 13 Listiny základních práv a svobod. Podle jeho názoru se orgány činné v trestním řízení snažily porušení ústavních zásad legalizovat jiným dostupnějším procesním způsobem, který ale trpí stejnou vadou. Závěr o vině soudy opírají o nulitní, nepoužitelné důkazy a o neúplně zjištěný skutkový stav věci. V rámci hlavního líčení přečtené a slyšené záznamy telekomunikačního provozu byly provedeny a použity v rozporu s ustanovením § 213 odst. 1 tr. ř.

Z popsanych důvodů obviněný navrhl, aby Nejvyšší soud zrušil rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 15. 3. 2007, sp. zn. 5 T 1/2007, i rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 30. 10. 2007, sp. zn. 10 To 56/2007, a jeho osobu zprostil obžaloby. Pro případ, že dovolací soud pro tento postup neshledá důvod, navrhl, aby uvedené rozsudky zrušil a podle § 265l odst. 1 tr. ř. Krajskému soudu v Hradci Králové věc přikázal k novému projednání a rozhodnutí. Současně ve smyslu § 265r odst. 1 písm. c) tr. ř. vyslovil souhlas s rozhodnutím o dovolání v neveřejném zasedání.

K podanému dovolání se ve smyslu znění § 265h odst. 2 věty první tr. ř. písemně vyjádřil státní zástupce Nejvyššího státního zastupitelství. Konstatoval, že soud druhého stupně věnoval zvláštní pozornost otázce povahy utajovaných informací, o něž v této věci šlo, a také skutečnosti, že ochrana

těchto informací byla obviněnému zvláště uložena. V této souvislosti státní zástupce zdůraznil, že polemika obviněného, zda byl či nebyl poučen o příslušných speciálních normách účinných v době spáchání trestného činu (tj. o zákonu č. [412/2005](#) Sb., respektive nařízení vlády č. [522/2005](#) Sb.), nemá na právní závěry soudů bezprostřední vliv. Upozornil, že i ohledně obviněného platí zásada ignorantia iuris nocet, neminem excusat a bylo především jeho povinností a zájmem obeznamovat se s platnou legislativou. Navíc ve stěžejních okolnostech, jež mají vliv na skutková zjištění soudu a jejich právní posouzení se nová zákonná úprava v ničem zásadním od předešlé nelišila, přičemž její znalost obviněný nezpochybnil. Měl tedy dostatek informací k tomu, aby chápal protiprávnost i možné trestní důsledky svého jednání.

Pokud jde o námitky obviněného, jež vznesl stran nedostatků v důkazním řízení, státní zástupce uvedl, že vrchní soud ve shodě s prvostupňovým soudem dospěl k závěru o legálnosti důkazů v podobě telefonních odposlechů a jejich záznamů, které byly pořízeny v související trestní věci obviněného L. F. K výhradám ohledně zákonnosti provedení těchto důkazů v hlavním líčení poukázal na skutečnost, že ačkoliv obviněný i jeho obhájce byli při provádění těchto důkazů dotazováni, zda mají nějaké připomínky k přehrávaným zvukovým záznamům odposlechů telekomunikačního provozu, žádné neuplatnili (viz např. str. 64 a násl. protokolu o hlavním líčení ze dne 22. 2. 2007). Připomínky k jednotlivým důkazům, případně ke způsobu jejich hodnocení krajským soudem, státní zástupce označil jednak za nedůvodné a jednak z hlediska uplatněného dovolacího důvodu za irelevantní.

V návaznosti na to státní zástupce konstatoval, že obsah dovolání obviněného vesměs tvoří námitky skutkové povahy, jež nemají pro naplnění dovolacího důvodu žádný význam. Uplatněnému dovolacímu důvodu podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. odpovídá pouze výhrada, v níž zpochybňuje subjektivní stránku trestného činu, zejména prokázání skutečnosti, že by od dalšího policisty vyzvídal utajené informace s cílem vyzradit je obviněnému L. F. Podle státního zástupce však nelze ani v tomto směru obviněnému přisvědčit. I této otázce věnoval soud prvního stupně potřebnou pozornost. Na podkladě výpovědí svědků J. Z. a JUDr. Z. H. včetně dalších důkazů (zejména záznamů odposlechů telekomunikačního provozu) dospěl ke zjištění, že obviněný se tak choval proto, že vůči obviněnému L. F. choval nadstandardní přátelské vztahy a porušil tak své služební povinnosti, aby mu pomohl v trestním řízení (bez ohledu na konečný výsledek trestního stíhání jmenovaného).

Závěrem vyjádření státní zástupce uvedl, že napadené rozhodnutí není zatíženo žádnou vadou, kterou by bylo nutno napravit cestou dovolání, jež v případě obviněného V. C. shledal jako zjevně neopodstatněné. Proto navrhl, aby Nejvyšší soud podle § 265i odst. 1 písm. e) tr. ř. dovolání odmítl a rozhodnutí učinil za podmínek ustanovení § 265r odst. 1 tr. ř. v neveřejném zasedání. S rozhodnutím věci v neveřejném zasedání vyslovil souhlas [§ 265r odst. 1 písm. c) tr. ř.] i pro případ, že by dovolací soud shledal podmínky pro jiné rozhodnutí.

Nejvyšší soud jako soud dovolací (§ 265c tr. ř.) předně zjistil, že dovolání obviněného V. C. je přípustné [§ 265a odst. 1, 2 písm. a) tr. ř.], bylo podáno osobou oprávněnou [§ 265d odst. 1 písm. b), odst. 2 tr. ř.], v zákonné lhůtě a na místě, kde lze podání učinit (§ 265e odst. 1 tr. ř.).

Protože dovolání je možné učinit pouze z důvodů uvedených v § 265b tr. ř., bylo dále nutno posoudit, zda obviněným vznesené námitky naplňují jím uplatněný zákonem stanovený dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř., který lze aplikovat v případě, pokud rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení skutku nebo jiném nesprávném hmotně právním posouzení.

V rámci citovaného důvodu dovolání je možno namítat, že skutek, jak byl v původním řízení soudem zjištěn, byl nesprávně kvalifikován jako určitý trestný čin, ačkoliv šlo o jiný trestný čin nebo nešlo o žádný trestný čin. Vedle těchto vad, které se týkají právního posouzení skutku, lze vytýkat též jiné nesprávné hmotně právní posouzení, jímž se rozumí zhodnocení otázky nespočívající přímo v právní

kvalifikaci skutku, ale v právním posouzení jiné skutkové okolnosti mající význam z hlediska hmotného práva (např. občanského, obchodního, trestního apod.). Z dikce ustanovení § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. přitom plyne, že ve vztahu ke zjištěnému skutku je možné dovoláním namítat pouze vady právní (srov. např. názor vyslovený v usnesení Ústavního soudu sp. zn. IV. ÚS 73/03, sp. zn. II. ÚS 279/03, sp. zn. IV. ÚS 449/03). Nejvyšší soud není oprávněn v dovolacím řízení přezkoumávat úplnost dokazování a posuzovat postup při hodnocení důkazů soudy obou stupňů. Při rozhodování vychází z konečného skutkového zjištění soudu prvního eventuálně druhého stupně a v návaznosti na tento skutkový stav posuzuje správnost aplikovaného hmotně právního posouzení, přičemž skutkové zjištění nemůže změnit, a to jak na základě případného doplnění dokazování, tak i v závislosti na jiném hodnocení v předcházejícím řízení provedených důkazů. Těžiště dokazování je v řízení před prvostupňovým soudem a jeho skutkové závěry může doplňovat, popřípadě korigovat jen odvolací soud (§ 259 odst. 3, § 263 odst. 6, 7 tr. ř.). Dovolací soud není obecnou třetí instancí zaměřenou k přezkoumávání všech rozhodnutí soudů druhého stupně a není oprávněn přehodnocovat provedené důkazy, aniž by je mohl podle zásad ústnosti a bezprostřednosti v řízení o dovolání sám provádět nebo opakovat (srov. omezený rozsah dokazování v dovolacím řízení podle § 265r odst. 7 tr. ř.).

V dovolání obviněný V. C. uvádí, že od J. Z. žádné informace nevyzvídal. Dále zpochybňuje jednak výpovědi, které učinili svědci J. Z. a JUDr. Z. H. a jednak zákonnost, úplnost i hodnověrnost zdokumentovaných a jako důkaz provedených protokolů o záznamu telekomunikačního provozu. Nutno zdůraznit, že tyto námítky, které jsou v mimořádném oprávněném prostředku podrobněji rozvedeny, primárně směřují do oblasti skutkových zjištění včetně úplnosti dokazování a hodnocení ve věci provedených důkazů. Jak již bylo výše řečeno, v tomto směru nelze v dovolacím řízení napadená rozhodnutí přezkoumávat.

Z příslušné části odůvodnění rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové plyne, jaké skutečnosti soud vzal za prokazané, o které důkazy svá skutková zjištění opřel a jakými úvahami se při hodnocení provedených důkazů řídil, zejména pokud si vzájemně odporovaly. Z odůvodnění rozhodnutí je rovněž patrné, jak se soud vypořádal s obhajobou obviněného. S těmito závěry se ztotožnil Vrchní soud v Praze, jak je zřejmé z odůvodnění napadeného rozsudku.

Lze připomenout, že každý dovolatel musí nejen v souladu s ustanovením § 265f odst. 1 věty první tr. ř. v mimořádném oprávněném prostředku odkázat na ustanovení § 265b odst. 1 písm. a) až l) nebo § 265b odst. 2 tr. ř., o něž se dovolání opírá, ale i obsah konkrétně uváděných námitek, tvrzení a právních názorů musí věcně odpovídat uplatněnému dovolacímu důvodu, jak je vymezen v příslušném zákonném ustanovení. V případě, že by obviněný V. C. dovolání podal pouze na podkladě dosud konstatovaných námitek, bylo by nutno podle § 265i odst. 1 písm. b) tr. ř. je odmítnout, a to jako podané z jiného důvodu, než je uveden v § 265b tr. ř.

Obviněný V. C. též v podrobnostech tvrdí, že nemohl být osobou určenou k seznamování se s utajovanými skutečnostmi v rozsahu stupně „VYHRAZENÉ“ při plnění a zajišťování úkolů Policie ČR a zpochybňuje naplnění subjektivní i materiální stránky trestného činu, jímž byl uznán vinným. Tyto námítky uplatněný důvod dovolání obsahově naplňují, neboť se týkají právního posouzení skutku.

Jelikož Nejvyšší soud neshledal některý z důvodů pro odmítnutí dovolání podle § 265i odst. 1 tr. ř., přezkoumal podle § 265i odst. 3 tr. ř. zákonnost a odůvodněnost výroků napadeného rozhodnutí, proti nimž bylo dovolání podáno, v rozsahu a z důvodů relevantních námitek uvedených v dovolání, jakož i řízení napadenému rozhodnutí předcházející, přičemž dospěl k následujícím závěrům.

Trestného činu ohrožení utajované informace podle § 106 odst. 1, 2 písm. b) tr. zák. se dopustí ten, kdo vyzvídá informaci utajovanou podle zvláštního zákona s cílem vyrazit ji nepovolané osobě, kdo s takovým cílem sbírá údaje obsahující utajovanou informaci, nebo kdo takovou utajovanou informaci nepovolané osobě úmyslně vyrazí a čin spáchá, ačkoli mu byla ochrana utajovaných informací zvlášť

uložena.

Podle § 4 písm. a) tr. zák. platí, že trestný čin je spáchán úmyslně, jestliže pachatel chtěl způsobem v trestním zákoně uvedeným porušit nebo ohrozit zájem chráněný tímto zákonem.

Objektem citovaného trestného činu je zájem na ochraně utajovaných informací před nepovolanou osobou. Vyzvídáním informace utajované podle zvláštního zákona je každá úmyslná činnost, jejímž cílem je získání údajů tvořících utajovanou informaci. Ochrana utajovaných informací (skutečností) byla do 31. 12. 2005 upravena zák. č. [148/1998](#) Sb., o ochraně utajovaných skutečností a o změně některých zákonů, přičemž k jeho provedení bylo 19. 10. 1998 vydáno nařízení vlády č. [246/1998](#) Sb., kterým byly stanoveny seznamy utajovaných skutečností. V současnosti je od 1. 1. 2006 účinný zák. č. [412/2005](#) Sb., o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti, k jehož provedení bylo 7. 12. 2005 vydáno vládní nařízení č. [522/2005](#) Sb., kterým byl stanoven seznam utajovaných informací. Nepovolanou osobou je každá osoba, která není oprávněna se seznamovat s příslušnou utajovanou informací. Nepovolanou osobou je proto i ten, kdo sice má oprávnění seznamovat se s utajovanými informacemi, ale v jiné oblasti. Takové oprávnění nebývá generální a vztahuje se jen na vymezený okruh utajovaných informací, s nimiž se příslušná osoba seznamuje při výkonu svého zaměstnání, povolání nebo funkce. Vyzradit utajovanou informaci nepovolané osobě lze přímo (např. při rozhovoru, v dopisu apod.) nebo nepřímo, např. tiskem nebo jednáním, které zpřístupní dokument obsahující utajovanou informaci nepovolané osobě bez toho, že by jej pachatel této osobě přímo předal. Pachatel však vždy musí jednat s úmyslem vyzradit utajovanou informaci nepovolané osobě. Z hlediska subjektivní stránky se k naplnění skutkové podstaty trestného činu podle § 106 odst. 1 tr. zák. vyžaduje úmysl přímý – pachatel vyzvídá nebo sbírá údaje s cílem vyzradit je nepovolané osobě s výjimkou jednání popsaného slovy – takovou utajovanou informaci nepovolané osobě úmyslně vyzradí, u kterého postačuje úmysl eventuální.

Podmínkou trestní odpovědnosti podle ustanovení § 106 odst. 2 písm. b) tr. zák. je, že určité osobě byla konkrétním úkonem, a to v souladu se zákonem (do 31. 12. 2005 jím byl zák. č. [148/1998](#) Sb. a od 1. 1. 2005 je účinný zák. č. [412/2005](#) Sb.), ochrana utajovaných informací zvláště uložena. Není rozhodující, zda se tato osoba o utajované informaci dozvěděla dříve nebo současně s konkrétním uložením této povinnosti. Taková povinnost může být uložena i ohledně utajované informace, kterou se povinná osoba dozví až v budoucnosti. Vždy však musí být obsahová stránka utajované informace vymezena tak, aby povinná osoba neměla pochybnosti o jejím charakteru.

Podle názoru Nejvyššího soudu lze z tzv. skutkové věty, jak je popsána ve výroku o vině v rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové, s níž se v odvolacím řízení ztotožnil i Vrchní soud v Praze, učinit důvodný závěr, že obviněný V. C. svým jednáním naplnil všechny zákonné znaky trestného činu ohrožení utajované informace podle § 106 odst. 1 tr. zák., neboť vyzvídával informaci utajovanou podle zvláštního zákona s cílem vyzradit ji nepovolané osobě. Ze skutkových zjištění je zjevné, že ač byl „...seznámen s předpisy vztahujícími se k ochraně utajovaných skutečností a s právy a povinnostmi s tím souvisejícími, vyhledal a navštívil svého kolegu policistu PČR prap. J. Z. v místě jeho bydliště, o němž věděl, že je zařazen do speciálního týmu policistů, kteří se zabývají šetřením a dokumentací rozsáhlé trestné činnosti majetkového charakteru, kde jedním z podezřelých byl v té době mj. i L. F., přičemž na J. Z. vyzvídával utajované informace, související s předmětnou prošetřovanou trestnou činností, s cílem tyto utajované informace posléze sdělit L. F., když zejména vyzvídával utajované informace ohledně toho, zda jsou v této trestní věci realizovány odposlechy a záznamy telekomunikačního provozu, a jaké jsou výsledky dosavadního šetření, a takto jednal s cílem, aby příslušné orgány Policie ČR neměly možnost zjistit skutečnosti významné pro trestní řízení...“. V této souvislosti je potřebné poznamenat, že příprava odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu patří mezi utajované informace se stupněm utajení minimálně „VYHRAZENÉ“ jak podle nařízení vlády č. [246/1998](#) Sb. (viz příloha č. 7, bod 5), jež bylo vydáno k provedení zák. č. [148/1998](#) Sb., o

ochraně utajovaných skutečností a o změně některých zákonů, tak i podle nařízení vlády č. [522/2005](#) Sb. (viz příloha č. 1, bod 9), kterým byl proveden zák. č. [412/2005](#) Sb., o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti. Z tohoto důvodu je tudíž nepodstatné, zda obviněný byl či nebyl proškolen ze zák. č. [412/2005](#) Sb. a nařízení vlády č. [522/2005](#) Sb. Navíc i sám obviněný při výslechu „...potvrdil, že mu v kritickém období bylo známo, že informace o přípravě odposlechu a záznamu zpráv podléhají režimu utajení „VYHRAZENÉ“ (str. 7 rozsudku prvostupňového soudu). Z hlediska subjektivní stránky očividně jednal v přímém úmyslu podle § 4 písm. a) tr. zák., neboť chtěl porušit zájem chráněný trestním zákonem v ustanovení § 106 tr. zák. - jeho čin byl zaměřen na cílené vyzrazení utajované informace. I když obviněný spáchání skutku popřel, tak soudy obou stupňů vyhodnotily zjištěnou formu úmyslného zavinění z dalších ve věci provedených a zhodnocených důkazů.

Podle § 3 odst. 1 tr. zák. je trestným činem pro společnost nebezpečný čin, jehož znaky jsou uvedeny v trestním zákoně. Podle § 3 odst. 2 tr. zák. platí, že čin, jehož stupeň nebezpečnosti pro společnost je nepatrný, není trestným činem, i když jinak vykazuje znaky trestného činu. Podle § 3 odst. 4 tr. zák. je stupeň nebezpečnosti činu pro společnost určován zejména významem chráněného zájmu, který byl činem dotčen, způsobem provedení činu a jeho následky, okolnostmi, za kterých byl čin spáchán, osobou pachatele, mírou jeho zavinění a jeho pohnutkou.

Při úvahách o tom, zda obviněný V. C. naplnil materiální znak trestného činu podle § 106 odst. 1 tr. zák., tj. zda v jeho případě čin dosahoval vyššího stupně nebezpečnosti pro společnost, než je stupeň nepatrný (§ 3 odst. 2 tr. zák.), je nutno vycházet ze skutečnosti, že již stanovením formálních znaků určité skutkové podstaty zákon předpokládá, že při jejich naplnění v běžně se vyskytujících případech bude stupeň nebezpečnosti činu pro společnost zpravidla vyšší než nepatrný. Citované ustanovení se proto uplatní jen tehdy, když stupeň nebezpečnosti pro společnost v konkrétním případě, přestože byly naplněny formální znaky určité skutkové podstaty, nedosáhne stupně odpovídajícího dolní hranici typové nebezpečnosti činu pro společnost, když tedy nebude odpovídat ani nejlehčím běžně se vyskytujícím případům trestného činu této skutkové podstaty (srov. rozhodnutí č. 43/1996 Sb. rozh. tr.).

Okolnosti, které by v konkrétním případě stupeň nebezpečnosti činu obviněného V. C. pro společnost snižovaly do té míry, aby jeho jednání nemohlo být posouzeno jako trestný čin podle § 106 odst. 1 tr. zák. Nejvyšší soud neshledal a ani z provedeného dokazování nevyplývají. Společenská nebezpečnost jeho jednání, jinak bezúhonné osoby, které vykazuje znaky promyšlenosti, spočívá zejména ve významu porušeného zájmu, jímž je ochrana utajovaných informací před nepovolanými osobami. Již soud prvního stupně nemohl současně pominout, že tato trestná činnost byla spáchána příslušníkem Policie ČR, který by měl jednat a chovat se v souladu se zákony a právními předpisy, a chránit zájmy České republiky (str. 23 rozsudku).

Nejvyšší soud konstatuje, že skutková zjištění, jak byla učiněna v soudním řízení ve věci, objasňují všechny potřebné okolnosti pro posouzení jednání obviněného V. C. jako trestného činu ohrožení utajované informace podle § 106 odst. 1 tr. zák., čemuž odpovídá ve výroku o vině v rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové též příslušná část aplikované právní věty.

Naproti tomu soudy obou stupňů nepostupovaly v souladu se zákonem, pokud ve skutku popsáném v rozsudečném výroku prvostupňového soudu shledaly též naplnění zákonných znaků kvalifikované skutkové podstaty podle § 106 odst. 2 písm. b) tr. zák., tj. že čin v základní skutkové podstatě (§ 106 odst. 1 tr. zák.) obviněný spáchal, ačkoli mu byla ochrana utajovaných informací zvlášť uložena.

Ze skutkových zjištění je nepochybné, že obviněný V. C. byl na základě „Záznamu o určení“, ve smyslu zák. č. [148/1998](#) Sb., o ochraně utajovaných skutečností a o změně některých zákonů, osobou určenou k seznamování se s utajovanými skutečnostmi v rozsahu stupně utajení „VYHRAZENÉ“ (č. 1.

50 spisu). Současně je potřebné připomenout, že dnem 1. 1. 2006, kdy nabyl účinnosti zák. č. [412/2005](#) Sb., o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti, byla zavedena poněkud odchylná právní úprava.

Podle § 6 odst. 1 zák. č. [412/2005](#) Sb. (dále v tomto odstavci jen „zákon“) platí, že fyzické osobě lze umožnit přístup k utajované informaci stupně utajení Vyhrazené, jestliže jej nezbytně potřebuje k výkonu své funkce, pracovní nebo jiné činnosti, je držitelem oznámení o splnění podmínek pro přístup k utajované informaci stupně utajení Vyhrazené (dále jen „oznámení“), osvědčení fyzické osoby (§ 54) nebo dokladu (§ 80) a je poučena, nestanoví-li tento zákon nebo zvláštní právní předpis jinak (§ 58 až § 62).

Podle § 6 odst. 2 zákona se oznámení vydá fyzické osobě, která

- a) je způsobilá k právním úkonům v plném rozsahu,
- b) dosáhla alespoň 18 let věku,
- c) je bezúhonná.

Podle § 6 odst. 3 zákona splnění podmínek podle odstavce 2 ověřuje a oznámení fyzické osobě vydá ten, kdo je vůči ní v rámci služebního poměru nebo pracovněprávního, členského či obdobného vztahu odpovědnou osobou, nebo jí určená osoba. Jde-li o fyzickou osobu, vůči níž není odpovědná osoba podle věty první, splnění podmínek podle odstavce 2 ověřuje a oznámení fyzické osobě vydá Národní bezpečnostní úřad na základě písemné žádosti.

Podle § 157 odst. 4 zákona platí, že písemný záznam o určení podle dosavadních právních předpisů se považuje za poučení podle tohoto zákona.

Podle § 157 odst. 7 zákona se oznámení o splnění podmínek pro určení navrhované osoby pro stupeň utajení Vyhrazené, které bylo vydáno podle dosavadních právních předpisů, po dobu 6 měsíců ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona považuje za ověření splnění podmínky způsobilosti k právním úkonům, věku a bezúhonnosti pro umožnění přístupu fyzické osoby k utajované informaci stupně utajení Vyhrazené podle tohoto zákona, pokud odpovědná osoba nebo ten, kdo utajovanou informaci fyzické osobě poskytuje, provede do 1 měsíce ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona její poučení.

Předně je potřebné poznamenat, že ustanovení § 157 odst. 7 zák. č. [412/2005](#) Sb. se na obviněného nevztahuje. Podle ustanovení § 36 odst. 2 zák. č. [148/1998](#) Sb., účinného do 31. 12. 2005, bylo oznámení o splnění podmínek pro určení navrhované osoby vydáváno Národním bezpečnostním úřadem fyzickým osobám, které neměly statutární orgán, který by mohl provést ověření podmínek pro seznamování se s utajovanými skutečnostmi stupně utajení „VYHRAZENÉ“, což nebyl případ Policie České republiky. Dále je nutno uvést, že z citovaného ustanovení § 6 odst. 1 zák. č. [412/2005](#) Sb. plyne, že v případě stupně utajení „VYHRAZENÉ“ nebyl převod určení v poučení ve smyslu znění § 157 odst. 4 téhož zákona dostačující, neboť byl zaveden nový institut oznámení o splnění podmínek pro přístup k utajované informaci stupně utajení „VYHRAZENÉ“. Proto bylo nutné po 1. 1. 2006 provést ověření podmínek zakotvených v § 6 odst. 2 zák. č. [412/2005](#) Sb. a ve smyslu tohoto zákonného ustanovení vydal oznámení. Pro úplnost lze připomenout, že shodný výklad zákona vyplývá i z písemného vyjádření ředitele bezpečnostního odboru Ministerstva vnitra ze dne 12. 3. 2007, č. j. BO - 417/2007 (č. l. 233-234 spisu), který byl konstatován v rámci dokazování u hlavního líčení.

Jelikož ze skutkových zjištění nevyplývá, že obviněný V. C. byl kromě poučení i držitelem oznámení o splnění podmínek pro přístup k utajované informaci stupně utajení „VYHRAZENÉ“ ve smyslu ustanovení § 6 odst. 1 zák. č. [412/2005](#) Sb., nemohl být v době spáchání předmětného skutku osobou, které byla ochrana utajovaných skutečností zvláště uložena, a tudíž ustanovení § 106 odst. 2 písm. b) tr. ř. nemělo být aplikováno.

Vzhledem k popsáným skutečnostem Nejvyšší soud podle § 265k odst. 1, 2 tr. ř. zrušil rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 30. 10. 2007, sp. zn. 10 To 56/2007. Současně zrušil další rozhodnutí na zrušené rozhodnutí obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu. Dále podle § 265l odst. 1 tr. ř. Vrchnímu soudu v Praze přikázal, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.

© EPRAVO.CZ - Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Předávací vazba \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Trestní odpovědnost \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Oběť trestného činu](#)
- [Dohoda o vině a trestu](#)
- [Zajištění nároku poškozeného](#)
- [Práva obviněného \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Vydání příkazu k dodání do výkonu trestu](#)
- [Neoprávněná činnost pro cizí moc](#)
- [Kvalifikace skutku](#)
- [Odnětí věci rozhodujícímu soudci \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Náhradní trest](#)